

2019-07-04

Polismyndigheten
Rättsavdelningen
Attn Alice Wikner

Per mail

Utkast till ny Fap 525-1

Detta utkast har kommit oss tillhanda från annat håll än från Polismyndigheten och vi ifrågasätter starkt att en så viktig förändring inte har sänts på remiss till samtliga de intressenter som tidigare deltagit i remisser av Fap 551-3.

Det saknas i varje fall i det material vi har fått en konsekvensanalys/beskrivning av de förändrade reglerna. Om sådan saknades även till de som valts ut att få lämna synpunkter på utkastet måste en sådan tas fram av Polismyndigheten så att remissinstanserna bereds möjlighet att lämna synpunkter på densamma.

Förslaget är genomgående bristande och i många stycken motsägelsefullt. Det uppfyller inte det krav på saklighet och förutsägbarhet som framgår av Ds 1998:43 och bidrar därmed inte till rättstryggheten. Polismyndigheten har blandat allmänna råd med föreskrifter, där en del detaljkrav står i det allmänna rådet istället för i föreskriften. I bestämmelserna återfinns vad mer kan betecknas som vägledning av själva föreskriften.

Polismyndigheten bör dessutom följa samma lagskrivningsmönster som t.ex. Naturvårdsverket i det att man skriver enbart föreskrifter i Fap 525-1. Allmänna råd bör inte ingå i författningen utan beskrivas i en egen samling kallad "Vägledning och allmänna råd" för att inte sammanblandas med föreskrifter.

Det är uppenbart att Polismyndigheten inte har vana vid besiktningar av anläggningar eller revisioner i stort. Det vore till stor fördel om Polismyndigheten konsulterar organisationer som har vana vid besiktningar och revisioner, till exempel ett av SWEDAC ackrediterat certifieringsorgan.

Definition av tillståndspliktig skjutbana

Genomgående är problemet att definiera begreppet "skjutbana" och när den ska vara tillståndspliktig. Detta gäller inte bara Polismyndigheten, utan även vad gäller bygglov och miljöanmälan/miljötillstånd.

Boverkets riktlinjer för bygglovskrav är bland annat verksamhetens karaktär och omfattning, där begreppet "omfattning" inte är definierat utan bedöms utifrån det enskilda fallet.

Naturvårdsverket krav på när en miljöanmälan alternativt miljötillstånd ska sökas samt egenkontroll är för skjutbanor där finkalibrig ammunition används att verksamheten ska

vara stadigvarande och inrättad för skjutning med mer än 5.000 och högst 200.000 skott årligen.

Boverket, Naturvårdsverket och Polismyndigheten bör ha en gemensam definition av vad som menas med en skjutbana. Både Boverket och Naturvårdsverket har krav på omfattning och stadigvarande användning utan att det är preciserat vad som avses.

I det inledande kapitlet bör det således framgå vilka anläggningar som är föremål för tillstånd. Anläggningar som inte uppfyller detta villkor är således tillståndsfria. Vilka dessa tillståndsfria anläggningar är finns ingen anledning att beskriva.

En definition kan vara hur aktiv en anläggning för skjutning är. Det begrepp som Polismyndigheten vill införa i 1 kap 4 § skulle innebära ytterligare en definition av "aktivitet" att hålla reda på. Polismyndigheten har redan definierat begreppet "aktivt medlemskap" för enskild skytt i tillägget till Fap 551-3, 5 kap § 6 (PMFS 2016:4) som "minst en gång i månaden under 6 månader". Denna definition skulle också kunna användas för att definiera "aktiv skjutbana", särskilt som många skjutbanor får utnyttjas endast cirka 6 månader om året.

Med denna definition av en tillståndspliktig skjutbana kan rättstryggheten ökas markant, inte bara gällande tillståndsplikt enligt ordningslagen utan även vad gäller bygglov och miljöanmälan/miljötillstånd.

Med denna definition behövs heller inga undantag för enskildas skjutplatser på egen eller annans mark. Därmed kan all annan text i 1 kap utgå.

Det behöver heller inte regleras att skjutning utanför detaljplanlagt område inte omfattas av föreskriften då all skjutning inom detaljplanlagt område i annan lag kräver tillstånd. I lagstiftningen anges normalt vad som är förbjudet eller kräver tillstånd, allt annat är tillåtet utan tillstånd. Denna modell för lagskrivning bör även Polismyndighetens föreskrifter följa.

I föreskriften har ett nytt begrepp nyttjas som inte återfinns i överordnad lag: "eldvapen". Detta begrepp måste av föreskriften definieras. Om föreskriften menar de vapen som laddas med krutpatroner eller liknande kan föreskriften, om undantag inte görs, även omfatta skjutning med start och signalvapen, vilket påverkar till exempel hundsport och friidrotten.

Utan definition kan betydelsen "eldvapen" tolkas att det även omfattar luftvapen, både effektbegränsade och tillståndspliktiga, vilket skulle få oöverstigliga konsekvenser för samhället, inte minst ungdomsverksamheten inom civilsamhället som det officiella (skolor, fritidsgårdar etc.)

Vi menar därför att det är bättre att ersätta "eldvapen" med "skjutvapen" och specificera vilka som avses enligt vapenlagen 1 kap § 2.

Texten i 1 kap skulle då kunna reduceras till:

1 kap tillämpningsområde

1 § Med tillståndspliktig skjutbana avses i dessa föreskrifter en anläggning som används för organiserad träning eller tävling med skjutvapen som kan skjuta ut projektiler medelst krutladdning samt

- är stadigvarande och nyttjas i genomsnitt minst 1 gång i månaden under 6 månader.
- kräver bygglov enligt plan- och bygglagen (1987:10)
- kräver minst miljöanmälan enligt förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd
- drivs av ideell förening eller i kommersiellt syfte.

2 § Dessa föreskrifter gäller inte skjutbanor som tillhör Försvarsmakten.

Utförande av skjutbana

Av föreskriften ska det framgå vilka regler som gäller. Det måste i föreskriften kunna gå att utläsa vilka villkor som ska uppfyllas. Nu framgår det endast av det allmänna rådet vad villkoret är, dvs att uppfylla kraven i Säk B

Allmänna råd, till skillnad från en föreskrift, inte bindande utan utgör endast en rekommendation om hur en föreskrift bör tillämpas. Till följd av de allmänna rådets icke bindande karaktär kan Polismyndigheten inte avslå en ansökan om tillstånd enbart på den grunden att sökanden inte uppfyller den eller de förutsättningar som anges i de allmänna råden, se Fredrik Landgren, Kazimir Åberg, Vapenlagen, Publicerad i Zetec: 2015-02-01, jfr även Kammarrättens i Jönköping dom den 19 mars 2014 i mål nr 774-13. Det kan även noteras att HFD i målet HFD 2016 ref. 77 gick emot RPSFS 2009:13, FAP 553-1, då i frågan om vapenförvaring.

Polismyndigheten får således inte avslå en ansökan med motiveringen att den inte uppfyller ett villkor i ett allmänt råd.

Enligt grundlagens. Regeringsformens, portalparagraf i 1 kap §1 kan endast lag, förordning och föreskrift läggas till grund för beslut.

För att 1 § i kap 2 överhuvudtaget ska ha något berättigande bör den omformuleras till:

2 kap. Utförande av skjutbana

1 § En skjutbana ska vara anlagd så att den ger betryggande säkerhet för personer som använder anläggningen eller som annars vistas på eller i närheten av den. Skjutbanan ska uppfylla de säkerhetsnivåer som framgår av "Säkerhetsbestämmelser för civil skytte" Säk B utarbetad av Svenska Skyttesportförbundet, Svenska Pistolskytteförbundet och Svenska Jägareförbundet.

Att hänvisa till de ideella organisationernas skrift förutsätter att denna kan inhämtas gratis och finns tillgängligt (Högsta Domstolen mål Ö4833-16). Det bör framgå att Polismyndigheten har säkerställt att Säk B finns tillgänglig och är gratis.

Texten i 2 kap 2 § om skötsel och underhåll av skjutbana går utöver Polismyndighetens bemyndigande i 20 § 5 polisförordningen (2014:1104) som omfattar utförande och besiktning av skjutbana.

Polismyndigheten har inte bemyndigats att avgöra hur en skjutbana underhålls eller av vem den underhålls. Däremot ska skjutbanan uppfylla alla villkor i tillståndet när den nyttjas. Hur detta vidmakthålls är inte Polismyndighetens sak att avgöra.

Hela 2 § i 2 kap ska därför utgå.

Tillstånd

3 kap 1 § är OK.

3 kap 2 §

Ordet "permanent" kan utgå då det definitionsmässigt inte är någon skillnad på permanent och tillfällig. Vilka skjutbanor som omfattas framgår av 1 kap.

Då tillståndets tidsrymd anges som "högst 5 år" bör det vid den tekniska granskningen vid besiktningen fastslås när nästa besiktning ska företas alternativt hur länge tillståndet löper.

3 kap 3 §

Denna paragraf är onödig då det definitionsmässigt inte är någon skillnad på permanent och tillfällig skjutbana. Vilka skjutbanor som omfattas framgår av 1 kap. Utgår.

3 kap 4 §

Utgår.

Besiktning

Kap 4 § 1 om första besiktning

Första stycket i denna föreskrift är otydligt skrivet. Får skjutbanan tas i bruk före tillstånd men efter att polisman har besiktigt banan (i de fall inga åtgärder behövs för att uppfylla kraven för tillstånd)?

Även i andra stycket i denna föreskrift är det otydligt beskrivet vad som menas med "i övrigt är tillfredsställande ur säkerhetssynpunkt". Därmed brister föreskriften i förutsägbarhet och uppfyller inte kravet på att rättssäkerheten ska vara betryggande.

Polismyndigheten har genom tiden visat på en glidning i uttolkningen av både lagtext och sina egna föreskrifter för att kontinuerligt utöka omfattningen av begrepp och innebörd. Detta främst för att bejaka myndighetens mer teologiska syn på vapeninnehav och användning än att försöka adressera samhällsreliga problem (den nu föreslagna förändringen av Fap 525-1 adresserar inte något känt eller påvisat samhällsproblem). Av denna anledning måste föreskrifterna vara mera precisa och inte lämna tolkningsutrymme.

Kap 4 § 2 revisionsbesiktning

Inga kommentarer.

Kap 4 § 3 återkommande besiktning

En besiktning av skjutbanan ska omfatta det tillståndet omfattar, oavsett förslitning eller ej. Föreskriften har mer karaktär av vägledning för besiktningsmannen.

Kap 4 § 4 besiktningens utförande

Första stycket: Tekniken att besiktiga en skjutbana bör vara teknikneutral. Idag finns olika möjligheter att med hjälp av tekniska lösningar fysiskt se vad som besiktigas utan att besiktningsmannen är närvarande, till ex web-lösningar med kamera.

Andra stycket: Föreskriften står i strid med övriga krav i denna föreskrift där Polismyndigheten respektive polisman ska fysiskt genomföra besiktning i kap 3 § 2 och 3, kap 4 § 1, 2 och 3. Detta stycke kan helt utgå.

Besiktningssprotokoll

Kap 5 § 1

Inga kommentarer

Övrigt

Det bör framgå av föreskriften att Polismyndigheten kan återkalla ett tillstånd om skjutbanan inte uppfyller villkoren.

Det borde finnas möjligheter för Polismyndigheten att suspendera ett tillstånd om avvikelser mot tillståndet konstateras. Suspendering innebär att anläggningen inte får brukas innan åtgärderna har genomförts (skjutförbud), dock att tillståndet i sig självt är aktivt och inte behöver sökas om på nytt.

Vidare bör Polismyndigheten ha möjlighet att vid besiktningssanmärkningar kunna begära att åtgärder sker inom en viss tid (60 dagar) för mindre avvikelser mot tillståndet utan att tillståndet återkallas eller suspenderas.

Det bör framgå av föreskriften vilka kvalifikationer som krävs av den som ska besiktiga en skjutbana.

Frågan om straffbestämmelser för den som bryter mot föreskriften saknas.

SVERIGES VAPENÄGARES FÖRBUND

Ragnar Skanåker
Ordförande